

Zápis z 15. jednání Výboru pro udržitelnou energetiku RVUR

úterý 30. 8. 2016, od 12:00, Úřad vlády, nábr. Edvarda Beneše 4, Praha 1, tiskový sál 047

Přítomní: Anisimova Nataliya, Jiří Bendl, Ivan Beneš, Vladislav Bízek, Martin Fiala, Filip Černoch, Josef Fiřt, Leoš Gál, František Hrdlička, Štěpán Chalupa, Jiří Jungr, Petr Kalaš, Jiří Karásek, Martin Kloz, Jiří Koželouh, Jiří Krátký, Lukáš Krupička, Aleš Laciok, Jan Motlík, Vlasios Oikonomou, Jaroslav Pavlica, Irena Plocková, Hana Schvarczová, Jana Simonová, Vladimír Sochor, Miroslav Šafařík, Milan Ščasný, Radim Šrám, Václav Šebek, Václav Trejbal, Vladimír Vlk, Pavel Zámyslický.

Omluveni: Václav Bartuška, Jiří Beranovský, Jana Cicmanová, Dana Drábová, Jiří Gavor, Jaroslav Klusák, Jaroslav Knápek, Antonín Panák, Edvard Sequens, Jiří Spitz, Vladimír Špidla, Václav Zemek.

Průběh jednání:

1) Evropské projekty v oblasti energetické efektivity s přesahem do ČR (Jiří Karásek SEVEN)

Byla podána podrobná informace o evropských projektech, která je uvedena v příloze (Jiří Karásek, Jan Veleba, SEVEN, Presentation of European projects)

2) Výsledky projektu Enspol (Results of the Enspol project) Vlasios Oikonomou, Institute for European Energy and Climate Policy (IEECP), Nizozemí, (koordinátor projektu Enspol, JIN - Climate and Sustainability – hlavní přednáška v angličtině)

Na zasedání výboru podal zahraniční host Dr. Vlasios Oikonomou koordinátor víceletého projektu Enspol (2014 – 2016) podrobný přehled o výsledcích projektu Energy Saving Policies and Energy Efficiency Obligation Scheme. K výsledkům proběhla podrobná diskuse. Presentace s potřebnými odkazy je uvedena v příloze (Vlasios Oikonomou, EC IEE ENSPOL, Overview & General Findings of the ENSPOL project).

Diskuse:

Velmi účinná jsou schémata pro průmysl, stavebnictví i domácnosti, kde jsou opatření povinná a závazná a jsou i velmi efektivní. Byly diskutovány postihy za neplnění energetické účinnosti, problematika certifikace izolačních materiálů z hlediska emisí jejich chemismu a možná řešení zpomalovačů hoření v polystyrénu na bázi brómu.

3) **Informace MŽP k aktuální přípravě „antifosilního“ zákona (Pavel Zámyslický MŽP)**

Pavel Zámyslický podal informaci o vládním prohlášení, které se zavazuje ke snižování emisí skleníkových plynů a vláda pověřila MŽP závazek připravit cestou zákona. Materiál je připraven pro schválení poradou vedení MŽP. Návrh by měl dát dlouhodobý rámec a konkrétní průběžné cíle v intervalu po deseti letech a dle cílů EU k roku 2020, 2030, 2050. Počítá se i s 5 letými obdobími pro dílčí cíle. Vláda by vydávala nařízením uhlíkový rozpočet k těmto cílům. Politika bude pravidelně vyhodnocována a dle výsledku budou doplňována další opatření pro zajištění splnění cílů. Navrhuje se ustanovení Rady pro tyto účely. Pětileté cykly jsou uvedeny i v Pařížské dohodě. Analýza dopadů není ještě finalizována a bude snaha ji využít pro RIA. Po poradě vedení MŽP budou analýzy, studie i vlastní zákon distribuovány subjektům i výborům.

Diskuse:

Je vhodné pro přípravu zákona doplnit ke spolupráci i technické vysoké školy.

Závěr:

Materiály budou rozposlány Jiřím Bendlem a projednány i na tomto výboru jakmile je MŽP uvolní.

4) **Pracovní skupina Energetická efektivnost (Irena Plocková a spolupracovníci)**

a) Bylo blíže rozebráno opatření č. 11. **Zřídit odbornou nezávislou entitu podporující výkon státní a veřejné správy na metodické, monitorovací a propagační úrovni, např. při zavádění energetického managementu měst a obcí, zavádění principů „Smart Cities“ a z toho vyplývajících aktiv a přínosů pro rozvoj udržitelné energetiky.**

Irena Plocková podrobně popsala ENR, která je dobrovolnou sítí **24 evropských energetických agentur**, odpovědných za plánování, řízení či sledování národního výzkumu, vývoje, demonstrace nebo šíření programů v oblasti energetické účinnosti a obnovitelných zdrojů energie a snižování změny klimatu (<http://enr-network.org>).

Podrobná prezentace a kontakty jsou uvedeny v příloze (VUE PS EnEf Pracovní skupina pro energetickou efektivnost).

Diskuse:

Proběhla velmi podrobná diskuse, ve které mimo jiné zaznělo: V ČR chybí funkce i posláním nezávislé energetické agentury např. s 18 – 20 lidmi s rozpočtem dvou desítek milionů Kč ročně, která zde již byla a plnila významnou funkci. Pokud nemáme agenturu, nejsme plnohodnotným členem ani v rámci EU struktur pro moderní a udržitelnou energetiku. Indikativním hlasováním byla vyjádřena členy výboru silná potřeba vzniku energetické agentury (EA). Byl podán příklad a funkce energetické agentury na Slovensku (30 lidí + 4 lidé na hospodářství). MPO spíše spravuje program EFEKT, kdy bohužel je letos jen 30 milionů Kč, přičemž vloni se rozdělovalo 300 milionů Kč (11 pracovníků). Je neskutečně obtížné získat tabulková místa na expertní činnost. Do agentury musí být zapojeno více ministerstev, MŽP, MPO, MMR, MV. Je třeba komunikovat mezi resorty, zřízení EA ministr průmyslu a obchodu neztrácí. Jsou uvažovány náklady 15 – 18 milionů ročně, asi dvacet lidí. Pro dobré ukotvení je třeba změna kompetenčního zákona.

Problematika je obtížná, neboť dlouhodobě nejsou politicky ani strukturálně reflektovány moderní nezadržitelné změny v energetice, v úsporách, energetické efektivnosti,

v obnovitelných zdrojích energie ani v emisní náročnost pro obyvatele. Je velmi častá neznalost problematik v rozhodovacích strukturách.

Již nyní je nutné personální posílení v úsporách energie a i v oblasti obnovitelných zdrojů energie (OZE). Je dobré uvažovat o zřízení sekce nebo odboru pro OZE, předchozí doporučení skončilo na tabulkových místech.

Je třeba aktivně a odborně určovat, kam bude směřovat ČR, chybí moderní vize, energetika je klíčovou oblastí pro zvyšování kvality života. Energetika je nadresortní a měla by se již zrušená agentura opět zřídit.

Stále existují značné rezervy ve využívání OZE, ale v poslední době se rozbíhá spolupráce s MŽP i MPO v této oblasti a je ochota k věcné debatě. Naráží se však na nedostatečnost v oblasti tabulkových míst pro odborné pozice ve státní správě. Chybí tak kapacity pro řešení množství stále složitějších témat, úkolů a směrů.

Výbor pro udržitelnou energetiku vzhledem k nad-resortnosti by měl iniciovat založení energetické agentury a do té doby koordinovat tyto činnosti.

Koordinace, jako taková na dobrovolné bázi částečně funguje, ale doopravdy chybí systémová místa ve výkonu státní služby. V minulosti se však nekrátila režijní místa pro chod úřadů, ale krátila se místa odborníků ve státní správě, kteří tam nyní chybí! Zároveň odborná agenda narůstá a je složitější. Ukazuje se, že je potřeba vytvořit i obdobný subjekt pro ČR jako byla Česká energetická agentura. Byl podán i příklad úspěšné energetické agentury v Rakousku.

Agentura i její složení by měla reflektovat specifickou podmínku v ČR, na které upozorňuje i mapa Evropy s vyznačenými zdravotně rizikových koncentrací zdravotně rizikových látek (PAU, benzo(a)pyrenu, PM_{2,5}), kdy se jedná o jeden z nejzávažnějších parametrů znečištění ovzduší, který by měl být sledován na nejvyšší úrovni a má bezprostřední vztah k energetice a spalování. O těchto problémech neví např. ve Španělsku a dalších vyspělých nebo jižních zemích EU a tak chybí zástupce národní energetické agentury, který by tato specifika denně reflektoval na evropské i domácí úrovni. Evropské a domácí rozhodovací struktury pak nemají potřebné nástroje a účinná opatření k dořešení malospotřebitelských a domácích topenišť na uhlí, které jsou zásadní překážkou pro zlepšování zdraví obyvatel ČR. Snižování emisí zdravotně rizikových látek z této oblasti energetiky je zároveň v souladu se zvyšováním energetické účinnosti i rozvojem obnovitelných zdrojů energie a moderní energetiky.

Problematika imisí z energetiky a spalování je dlouhodobě závažná a je nedostatečně desetiletí řešena. Díky znečištění se v 70. a v 80. letech na sledovaném území Severních Čech rodilo dvojnásobek dětí s nízkou porodní váhou a nyní se dá očekávat u těchto generací značné zvýšení výskytu kardiovaskulárních chorob, diabetu a dalších závažných onemocnění. Rovněž se tato situace dá předpokládat i na Ostravsku a v dalších místech tehdy silného znečištění.

Závěr:

Pracovní skupina pro energetickou efektivnost připraví návrh dalšího postupu a zahájí kroky ke zřízení potřebné instituce (národní energetické agentury), její funkce, náplň a navrhne případné další alternativní postupy.

b) Informace o studii k potenciálu energetických úspor v ČR (Václav Šebek).

Studie bude k dispozici na přelomu února a března. Pracovní skupina pro energetickou účinnost a pan Kubeš, budou připomínkovat studii průběžně i závěrečně. Za Úřad vlády vznikl řídicí výbor. Klíčové body studie budou probírány i na Výboru pro udržitelnou

energetiku. **Oponentní skupinou dle předchozí dohody by měla být i Pracovní skupina pro OZE.** Původní termín úkolu z vlády, který řeší studie, bude posunut.

5) Pracovní skupina Obnovitelné zdroje energie (Štěpán Chalupa a spolupracovníci)

Byla podána informace k Nové tarifní struktuře, která by se měla změnit na vyváženou a mělo by dojít ke zrušení „penále za vlastní výrobu elektřiny“.

Byla podána informace ke stavu notifikací posuzování podpory OZE v Evropské komisi. Vývoj jde zatím pozitivním směrem, jsou již první rozhodnutí a očekává se zveřejnění ve věstníku. Práce směřují k dalším rozhodnutím během září. EK si je vědoma naší choulostivé situace.

6) Různé

a) Jiří Bendl poděkoval za dosavadní spolupráci na přípravě strategického rámce ČR 2030. Energetika nemá sice samostatnou kapitolu, ale je uplatňována např. v souvisejících oblastech, které se týkají hospodářství, zaměstnanosti a kvality života, kam členové mají další možnost do konání Rady vlády pro udržitelný rozvoj vtělovat potřebná upřesnění a doplnění.

Závěr:

Jiří Bendl rozpošle aktuální verzi ČR 2030 členům, aby mohli materiál upřesňovat a doplňovat ještě před jednáním RVUR.

b) Výbor se podílí na připomínkování a tvorbě Národního akčního plánu adaptace na změnu klimatu. Jiří Bendl informuje členy, aby připomínky neuplatňovali duplicitně.

c) Tajemník výboru poděkoval MUDr. Radimu Šrámovi za cenné a významné studie, které pro výbor získává a které se týkají málo známých dopadů emisí ze spalovacích procesů na lidské zdraví. Tajemník je nadále bude členům průběžně zasílat a upozorňuje na význam těchto studií pro výpočty externích škod na zdraví a pro argumentaci oprávněnosti podpor a dotací pro moderní technologie a opatření v energetice, která nemají nebo ukončují zdravotně rizikové emise.

d) Je zájem o vystoupení k elektromobilitě a tématu prolínání dopravy a energetiky (Ing. Marušince VUT Brno) a o hlubší a komplexní přehled k možnostem mikrokogenerace pro bytové domy a zkušenosti s jejím provozováním.

Příští jednání bude na přelomu říjen - listopad 2016.

Zapsal: RNDr. Jiří Bendl, CSc. – tajemník výboru